

Το νέο κοινοτικό νομικό πλαίσιο για τα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τα προϊόντα ορεινής παραγωγής

Δρ Ηλέκτρα Α. Φράγκου, Κτηνίατρος

Δρ Λάμπρος Ζαρκάδας, Γεωπόνος

Διεύθυνση Πιστοποίησης & Προδιαγραφών

Στις 14.12.2012, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο υπ' αριθμ. 1151/2012 Κανονισμός (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21^{ης} Νοεμβρίου 2012, «για τα συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων», ο οποίος κατάργησε και αντικατέστησε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 509/20.03.2006 του Συμβουλίου, για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα που χαρακτηρίζονται ως εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 510/20.03.2006 του Συμβουλίου, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων. Για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων ποιότητας που εφαρμόζονται στα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα στο νέο νομικό πλαίσιο, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να θεσπίσει κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις με τις οποίες θεσπίζονται νέοι κανόνες. Ως εκ τούτου, θεσπίστηκε ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 664/18.12.2013 της Επιτροπής, ο οποίος:

- καταργεί τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1898/14.12.2006 και 1216/18.10.2007 της Επιτροπής, οι οποίοι έως τώρα όριζαν τους λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής των προαναφερθέντων 510 και 509/2006, αντίστοιχα, και
- συμπληρώνει τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τον καθορισμό των ενωσιακών συμβόλων για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με την προέλευση, ορισμένους διαδικαστικούς κανόνες και ορισμένες πρόσθετες μεταβατικές διατάξεις.

Στις 19 Ιουνίου 2014, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο υπ' αριθμ. 668/2014 Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) της Επιτροπής της 13.06.2014 «για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του υπ' αριθμ.

1151/2012 κανονισμού (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων». Αντικείμενο του εν λόγω κανονισμού αποτελεί η αποσαφήνιση ζητημάτων επισήμανσης, η διασφάλιση των προδιαγραφών καταχώρισης, ο καθορισμός των διαδικασιών και των εντύπων αίτησης, ένστασης, τροποποίησης και ακύρωσης, η χρήση συμβόλων και ενδείξεων, καθώς και το περιεχόμενο και η μορφή μητρώων, σε ό,τι αφορά στα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης (ΠΓΕ) και στα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα (ΕΠΠΠ).

Έτσι, λοιπόν, καθίσταται υποχρεωτική η αναγραφή του ονόματος καταχώρισης του προϊόντος ΠΟΠ/ΠΓΕ και του παραδοσιακού ιδιότυπου προϊόντος στην πρωτότυπη γραφή του. Όταν αυτή δεν είναι σε λατινικούς χαρακτήρες, μαζί με την ονομασία στην πρωτότυπη γραφή καταχωρίζεται και η ονομασία σε λατινικούς χαρακτήρες. Επιπλέον δε, στην περίπτωση παραδοσιακού ιδιότυπου προϊόντος που συνοδεύεται από ισχυρισμό {άρθρο 18, παρ. 3, Καν. (ΕΕ) 1151/2012}, ο ισχυρισμός αυτός πρέπει να μεταφραστεί στις άλλες επίσημες γλώσσες.

Σχετικά με τις προδιαγραφές καταχώρισης των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, αναφέρονται τα εξής:

- «Όσον αφορά τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, η γεωγραφική περιοχή ορίζεται με ακρίβεια και χωρίς αμφισημίες, με αναφορά στο μέτρο του δυνατού, σε φυσικά ή διοικητικά όρια» (άρθρο 2).
- «Οι προδιαγραφές παραγωγής ενός προϊόντος ζωικής προέλευσης, του οποίου η ονομασία είναι καταχωρισμένη ως προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, περιλαμβάνει λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά την προέλευση και την ποιότητα των ζωοτροφών» (άρθρο 3).

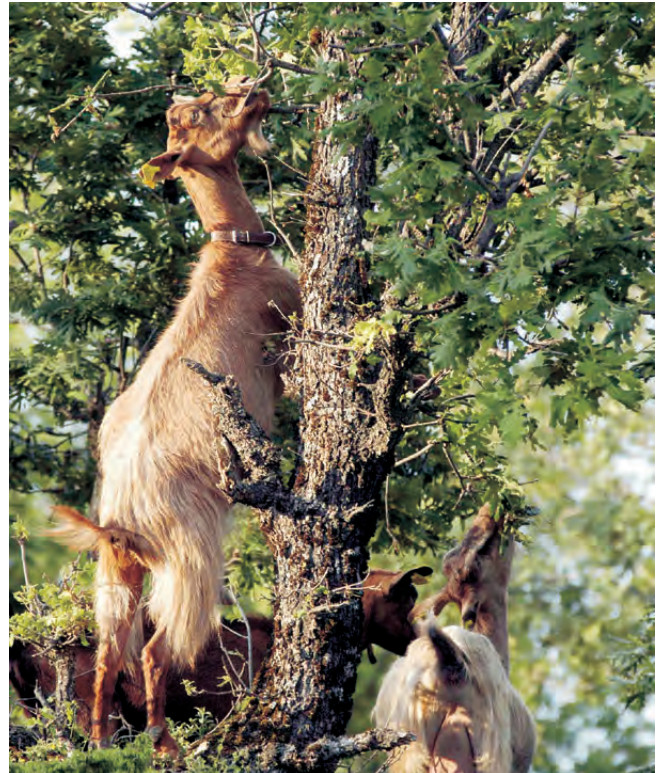
Ιδιαίτερη σημασία έχει, ότι σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό στις προδιαγραφές των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, πρέπει να προσδιορίζονται οι διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις, προκειμένου να αποδεικνύουν την προέλευση των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ, καθώς και των πρώτων υλών, των ζωοτροφών και άλλων ειδών τα οποία απαιτείται-σύμφωνα με τις προδιαγραφές- να προέρχονται από την οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή. Ειδικότερα, οι επιχειρήσεις είναι σε θέση να προσδιορίσουν:

- α) τον προμηθευτή, την ποσότητα και την προέλευση όλων των παρτίδων πρώτης ύλης ή/και των προϊόντων που προμηθεύονται
- β) τον αποδέκτη, την ποσότητα και τον προορισμό των προϊόντων που προμηθεύουν
- γ) τη σχέση μεταξύ κάθε παρτίδας εισροών που αναφέρεται στο στοιχείο α) και κάθε παρτίδας εκροών που αναφέρεται στο στοιχείο β) της παρούσας παραγράφου.

Στη συνέχεια, ο κανονισμός (ΕΕ) 668/2014, ορίζει τα «διαφορετικά προϊόντα» ως προϊόντα τα οποία, αν και έχουν την ίδια καταχωρισμένη ονομασία, διαφοροποιούνται όταν διατίθενται στην αγορά ή θεωρούνται ως διαφορετικά προϊόντα από τους καταναλωτές και υποδεικνύει ότι όταν η αίτηση καταχώρισης ονομασίας ή έγκρισης τροποποίησης περιγράφει πολλά διαφορετικά προϊόντα που έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν την ονομασία αυτή, η συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις καταχώρισης πρέπει να αποδεικνύεται χωριστά για κάθε προϊόν.

Περαιτέρω, ο εν λόγω κανονισμός προβαίνει στην αποσαφήνιση των διαδικασιών με ταυτόχρονο καθορισμό των χρονικών ορίων υποβολής και των σχετικών εντύπων αίτησης καταχώρισης, ένστασης, τροποποίησης και ακύρωσης των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ και των παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα:

- καθορίζει τα παραρτήματα του κανονισμού σύμφωνα με τα οποία παρατίθενται οι πληροφορίες του ενιαίου εγγράφου ΠΟΠ/ΠΓΕ και οι προδιαγραφές προϊόντος ενός εγγυημένου παραδοσιακού ιδιότυπου προϊόντος στην αίτηση καταχώρισης,
- περιγράφει τους ειδικούς κανόνες για την περιγραφή του προϊόντος και της μεθόδου παραγωγής στο ενιαίο

έγγραφο για την αίτηση καταχώρισης ΠΟΠ/ΠΓΕ και των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων,

- καθορίζει τον τρόπο υποβολής των κοινών αιτήσεων,
- περιγράφει τους διαδικαστικούς κανόνες για τις ενστάσεις,
- υποδεικνύει τις διαδικαστικές απαιτήσεις για την τροποποίηση των προδιαγραφών προϊόντος, ήσσονος και μη σημασίας, όσον αφορά στα προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα,
- καθορίζει το έντυπο του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το οποίο συντάσσεται κάθε αίτηση ακύρωσης μιας καταχώρισης,
- επισημαίνει ότι οι αιτήσεις, τα στοιχεία και τα έγγραφα υποβάλλονται στην Επιτροπή κατά τ' ανωτέρω και σε ηλεκτρονική μορφή.

Μία από τις ιδιαίτερα σημαντικές διατυπώσεις στον κανονισμό 668/2014 της Επιτροπής είναι οι σχετικές για την επισήμανση των προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ και των παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων, καθώς στο παράρτημα Χ του παρόντος κανονισμού παρατίθενται τα νεότερα δεδομένα για τη χρήση συμβόλων και ενδείξεων. Οι ενδείξεις «ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ», «ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ» και «ΕΓΓΥΗΜΕΝΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΙΔΙΟΤΥΠΟ ΠΡΟΪΟΝ» εντός του συμβόλου μπορούν να χρησιμοποιούνται σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης. Επιπλέον, όταν τα σύμβολα της Ένωσης, οι ενδείξεις ή τα αντίστοιχα αρκτικόλεξα (ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΠ) εμφανίζο-

νται στην επισήμανση προϊόντος, συνοδεύονται από την καταχωρισμένη ονομασία.

Τα προϊόντα που έχουν διατεθεί στην αγορά πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού μπορούν να παραμείνουν στην αγορά έως ότου εξαντληθούν τα αποθέματα.

Στους μεταβατικούς κανόνες ισχύος του εν λόγω κανονισμού αναφέρεται ότι η αίτηση για δημοσίευση του ενιαίου εγγράφου, που υποβάλλεται από κράτος μέλος δυνάμει του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 664/2014, όσον αφορά ΠΟΠ/ΠΓΕ καταχωρισμένη πριν από τις 31 Μαρτίου 2006, συντάσσεται σύμφωνα με το έντυπο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.

Προϊόν ορεινής παραγωγής

Στο νέο κοινοτικό νομικό πλαίσιο, εντάσσεται και ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 665/2014 της Επιτροπής, της 11^{ης} Μαρτίου 2014, “για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους όρους χρήσης της προαιρετικής ένδειξης ποιότητας «προϊόν ορεινής παραγωγής»”. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνεκτιμώντας:

- την ανάγκη καθορισμού των μεθόδων παραγωγής και άλλων σχετικών κριτηρίων για την εφαρμογή της εν λόγω ένδειξης,
- την ανάγκη καθορισμού των όρων της χρήσης της ένδειξης «προϊόν ορεινής παραγωγής» για προϊόντα ζωικής προέλευσης, τα οποία προέρχονται από ζώα και τα οποία παρασκευάζονται από ζώα,
- τις ιδιαιτερότητες που ανακύπτουν σε περίπτωση εφαρμογής εποχιακής μετακίνησης των ζώων, συμπεριλαμβανομένης της μετακίνησης μεταξύ ορεινών και μη ορεινών βοσκοτόπων, ώστε να επωφελούνται τα ζώα από την εποχιακή διαθεσιμότητα βοσκής,
- την απαίτηση προσδιορισμού διαφορετικών κριτηρίων ανάλογα με το εκτρεφόμενο είδος ζώων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ζωοτροφές προέρχονται από ορεινές περιοχές,
- τις ιδιαιτερότητες των προϊόντων μελισσοκομίας, των προϊόντων φυτικής προέλευσης και των μεταποιημένων προϊόντων, προκειμένου να καθοριστούν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ένδειξης «προϊόν ορεινής παραγωγής» στα εν λόγω προϊόντα,
- την περιορισμένη και ποικίλη ανά κράτος μέλος διαθεσιμότητα κατάλληλων εγκαταστάσεων μεταποίησης στις ορεινές περιοχές, η οποία καθιστά τη μεταποίηση δύσκολη και μη βιώσιμη,

εξέδωσε τον ανωτέρω κανονισμό, σύμφωνα με τον οποίο:

Η εφαρμογή της ένδειξης «προϊόν ορεινής παραγωγής» επιτρέπεται:

- για προϊόντα που παράγονται από ζώα σε ορεινές περιοχές και που μεταποιούνται στις εν λόγω περιοχές,

- για προϊόντα προερχόμενα από ζώα που έχουν εκτραφεί επί τουλάχιστον τα τελευταία δύο τρίτα της ζωής τους στις ανωτέρω ορεινές περιοχές, εφόσον η μεταποίηση των προϊόντων αυτών πραγματοποιείται στις εν λόγω περιοχές, καθώς και

- για προϊόντα που προέρχονται από εποχιακώς μετακινούμενα ζώα, τα οποία έχουν τραφεί επί τουλάχιστον το ένα τέταρτο της ζωής τους με βόσκηση σε βοσκοτόπους ορεινών περιοχών στο πλαίσιο της εποχιακής μετακίνησης.

Σε ό,τι αφορά στην προέλευση των ζωοτροφών για τα ζώα εκτροφής που παράγουν «προϊόντα ορεινής παραγωγής», θα πρέπει το ποσοστό του ετήσιου σιτηρεσίου των ζώων αυτών το οποίο δεν μπορεί να παραχθεί σε ορεινές περιοχές, να μην υπερβαίνει το 50 %, εκφραζόμενο ως ποσοστό επί ξηράς ουσίας, στην περίπτωση δε των μηρυκαστικών και των χοίρων το 40 % (με εξαίρεση τα εποχιακώς μετακινούμενα ζώα, όταν αυτά διαβιώνουν εκτός ορεινής περιοχής) και το 75%, αντίστοιχα.

Εν συνεχεία, καθορίζονται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ένδειξης «προϊόν ορεινής παραγωγής» για τα προϊόντα μελισσοκομίας και για τα προϊόντα φυτικής προέλευσης, ενώ προσδιορίζεται και το μέγιστο ποσοστό των συστατικών (50%) που περιέχονται σε προϊόντα ζωικά και φυτικά και τα οποία επιτρέπεται να μην προέρχονται από ορεινές περιοχές.

Τέλος, αποσαφηνίζεται ότι οι μόνες εργασίες μεταποίησης που επιτρέπεται να πραγματοποιούνται εκτός ορεινών περιοχών, εφόσον η εν λόγω απόσταση δεν υπερβαίνει τα 30 χιλιόμετρα, είναι οι εργασίες μεταποίησης για την παραγωγή γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων σε μεταποιητικές εγκαταστάσεις, οι οποίες υφίστανται στις 3 Ιανουαρίου 2013, η σφαγή των ζώων, ο τεμαχισμός των σφαγίων και η αφαίρεση των οστών, καθώς και η έκθλιψη ελαιολάδου.

Όσον αφορά την εφαρμογή των διατάξεων για τα Προϊόντα Ορεινής Παραγωγής, ο Οργανισμός μας είναι έτοιμος να αναλάβει ως αρμόδια αρχή την Πιστοποίηση των προϊόντων αυτών μετά την εξουσιοδότηση από την κεντρική αρχή του κράτους μέλους, ήτοι τη Διεύθυνση Βιολογικής Γεωργίας, όπως συνέβη πριν από μια δεκαετία περίπου στον τομέα των προϊόντων γεωγραφικών ενδείξεων (ΠΟΠ & ΠΓΕ), συνεχίζοντας το επιτυχημένο έργο του και ευελπιστώντας στην εδραίωση των σημάτων πιστοποίησης και την αύξηση της εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού.

Πληροφορίες:

Γενική Διεύθυνση Διασφάλισης Ποιότητας Αγροτικών Προϊόντων, Διεύθυνση Πιστοποίησης & Προδιαγραφών, Τμήμα Πιστοποίησης
 Άνδρου & Πατησίων 1, 11257 Αθήνα
 τηλ.: 210 8231277, e-mail: agrocet@otenet.gr